

PERHEEN MUUTOSTAPAHTUMAT AVIOEROPROSESSIN AIKANA

VAIHE	AVIOPARIN EMOTIONAALINEN MUUTOSPROSESSI	TARVITTAVAT TOISEN ASTEEN MUUTOKSET, JOTTA PERHE VOISI EDETTÄ KEHITYKSESSÄÄN
1. Avioliiton rakoilun havaitseminen	Työskentely yhdessä sen päättämiseksi sitoudutaanko suhteen jatkamiseen	Molemmat puoliset hyväksyvät sekä oman että toisen osuuden avioliiton ongelmiin
2. Päätös muuttaa erilleen tai ottaa avioero	Havaitaan kyvyttömyys ratkoa avioliiton jännitteitä siten, että olisi mahdollista jatkaa parina	Molemmat hyväksyvät avioliiton epäonnistumisen. Sopimus päätää avioliitto. Lasten tarpeiden huomioiminen.
3. Valmistautumis- ja suunnitteluvaihe	Pyritään löytämään kykyä kantaa yhdessä vastuuta asioista nyt ja tulevaisuudessa	Pyritään yhteistyössä ratkomaan miten lapsille asiasta kerrotaan, miten huollosta, tapaamisoikeuksista ja elatuksesta päästään sopimuksiin. Omien suunnitelmien käyminen läpi suvun, työtovereiden ja ystävien kanssa.
4. Ero	Surutyö puolisoon liittyvän kiintymyksen menetyksestä ja yhteisen vanhemmuuden vahvistaminen. Alkava suru perheyhteyden menettämisestä. Lasten tukeminen säilyttämään kiintymyssuhde toiseen vanhempaan	Aviosuhteen ja vanhempi-lapsisuhteiden uudelleenstruktuurointi. Suhteen sukuun ja yhteisöön tarkistaminen ja selkiyttäminen
5. Oikeusprosessi	Luovutaan perheen eheytymisfantasioista. Loukkaantumisen, vihan, katkeruuden jne. käsittely suuremalla. Emotionaalinen sitoutuminen itseensä aviopuolisona alkaa vähetä.	Eropäätöksen tarkastelu uudelleen laillisena, fyysisenä, taloudellisena, yhteisvanhemmuuteen liittyvänä ja yhteisöllisenä avioerona. Yhteyden säilyttäminen sukuun ja muihin ihmisiin.
6. Avioeron jälkeinen perhe	Kyky säilyttää yhteys epäpuolisoon ja luoda yhteistä vanhemmuutta. Sen havaitseminen, että lapset eivät ota avioeroa vaan aikuiset ja siksi pyrkimys rohkaista lasten suhteita toiseen vanhempaan. Sen huomaaminen, että entinen puoliso kokee uusia kiintymyssuhteita, jotka saattavat johtaa yhteisasumiseen tai uuteen avioliittoon	Joustavampien suhteiden luominen, siten että tapaamiset voidaan hoitaa mahdollisimman vähäisin ristiriidoin. Kahden yhden vanhemman talouden pystyttäminen ja ylläpitäminen. Oman sosiaalisen verkoston rakentaminen ja sen hyväksyminen, että toinen vanhempi rakentaa omaansa.

Lähde: Margaret Robinson 1988 (Adapted and extended from Carter and McGoldrick 1980)

Käännös: Jukka Harmainen

PERHEEN MUUTOSPROSESSI UDELLEENAVIOITUMISEN YHTEYDESSÄ

7. Uusi alku	Uusperheitä koskevien myyttien (äiti- ja isäpuolimyytit) ja kuvitelmiin kohtaaminen	Sen tunnustaminen, että tarvitaan vanhempien yhteistyötä samanaikaisesti kun tunnetasolla vielä ratkotaan avioeroa. Tunnustetaan, että vanhemman ja lapsen välinen side menee uudelleenavioitumisessa syntyvän suhteen edelle.
8. Sopeutumispönnistelut	Ajan ja tilan suominen vanhempipuolen ja lapsipuolten välisen oman suhteen kehittymiselle.	Alkuperisen perhesysteemin menettämistä nousevien surun, mustasukkaisuuden ja lojaliteettikonfliktien tunnustaminen.
9. Tietoisuus	Sukupolvien ja talouksien välisten rajojen vahvistaminen	Biologisen vanhemman avainaseman ja auktoriteetin tunnustaminen. Uudelleenavioitumisen ja vanhempipuolen aseman tunnustaminen.
10. Uudelleenstrukturointi	Vaikeuksien liikkeelle saaminen ja tuuletaminen	Uudelleenmuotoutuneen laajentuneen perheen (suku ym) hyväksyttävä muutosten välttämättömyys, jotta uusperheestä tulisi toimiva.
11. Toiminta	Aloitetaan työskentely yhdessä	Uusien sääntöjen, rituaalien ja rajojen luominen neuvottelemalla uudelleenmuotoutuneen laajentuneen perheverkoston kanssa.
12. Integroiminen	Kontaktin ja läheisyyden luominen uusperheessä	Vanhempipuoli luo oman ainutlaatuisen roolinsa, joka ei kilpaile tai riistä biologisten vanhempien roolien kanssa, ja jonka hyväksyy uudelleenmuotoutunut laajentunut perheverkosto ja jota muu uusperhe, erityisesti puoliso sanktioi. Rooli sisältää sukupolvien välisen rajan vanhempipuolen ja lasten välillä.
13. Ratkaisu, muodostumisen kaksiytimiseksi (binuclear) perheeksi	Kiinni pitäminen ja luopuminen	Luopuminen viimeisistä toiveista elää ydinperheenä. Keskeytyvän vanhemmuuden ja perhe-elämän hyväksyminen. Kyky neuvotella perherituaaleista ja muutoksista tapaus- ja huoltojärjestelyissä.

(Adapted and extended from Papernow 1984)

Margaret Robinson 1988

Tämä kaavio osoittaa vain kahden sukupolven ydinperheen muutosprosessin avioeroproessin yhteydessä eikä siinä huomioida perheen elämänkaaren monimutkaisia tapahtumia, joiden tarkastelu voisi paljastaa läheisyyden ja etäisyyden vaihtelut suhteessa laajentuneisiin perheisiin. Tällaiset vaihtelut ovat tyypillisiä perheille, jotka ovat elämänkaarensa muutosten avainkohdissa ja erilaisten kriisien kuten avioero tai uudelleenavioituminen aikana.